

וקראת לשבת עונג

אלון מרני בפאכע באקציע ובסיוט פלאנץ

גליון מס' 701

פרשת חוקת

ה' בתמוז התשפ"ג

טל': 054-8457834 | לקבלת העלון בדוא"ל: alon102010@gmail.com

לע"נ שאול בן סלביה ע"ה | לע"נ שלמה יחיא בן שבה ע"ה | לע"נ יצחק בן מישה אסתר ע"ה | לע"נ שמעון בן חביבה ע"ה | לע"נ רחל שנהו בת מנורה ע"ה

לע"נ מרן הגאון ר' שלום בן תופחה זצוק"ל, מרן הגאון ר' ירחמיאל גרשון בן מרים זצוק"ל והגאון ר' שמעון בן חביבה זצוק"ל

לאורו נלך

קווים מדמותו המופלאה של מרן מלכא, רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל

רום מעלת טעמי המקרא

מדברי מרן זצוק"ל בחשיבות טעמי המקרא: "לטעמי המקרא יש מקום עליון בשמים, כמו שכתב רבנו האר"י ז"ל, כי טנת"א - טעמים, נקודות, תגין, אותיות - הינם כנגד ארבע עולמות אבי"ע: אצילות, בריאה, יצירה, עשיה. "אצילות" זהו עולמו של הקב"ה שבו נמצא כסא הכבוד. בעולם ה"בריאה" נמצאים המלאכים.

בעולם ה"יצירה" יש את הגלגלים האופנים והמזלות. ולמטה מהם הוא עולם "העשיה" שבו אנו נמצאים. הטעמים כנגד עולם האצילות, הנקודות כנגד עולם הבריאה. התגין כנגד עולם היצירה, והאותיות כנגד עולם העשיה.

בספר התורה מותר לכתוב רק תגין ואותיות, אך עולמות האצילות והבריאה שהם עולמות גבוהים מאד אין לנו רשות לכתבם, מפני גובה מעלתם, ולכן אסור לכתוב בספר התורה טעמים ונקודות.

ומכך נבין כמה גדולה חשיבות הטעמים, ואם קורא שנים מקרא ואחד תרגום ואינו קוראן כהוגן, וכל שכן אם משבשם, הינו פוגם בעולמות העליונים.

וכן בעולים לתורה המברכים אחת למעלה ושבע למטה, איך אפשר לבטא את שמו של הקב"ה כך? צריך שתאחזנו חיל ורעדה!

זהו עוון חמור להתפלל כך, וכל שכן כשמגיע לשם שמים צריך שיהיה לו מורא, כמו שאמרו בגמרא (ברכות יב.), ואמר רבה בר חיננא סבא משמיה דרב, המתפלל כשהוא כורע כורע בברוך, וכשהוא זוקף זוקף בשם. אמר שמואל מאי טעמא דרב, דכתיב ה' זוקף כפופים. מיתבי מפני שמי נחת הוא? מי כתיב בשמי, מפני שמי כתיב. כל הכספים שהאדם לווה עבור מצוות, כתלמוד תורה, שבת וכיוצא בזה, ה' מחזיר לו מ"הכספים היחודיים" שיש עבורו בשמים.

מי שאינו יודע טעמי המקרא יעשה שיעורי בית, ילך אצל תלמיד חכם וילמד אצלו בתשלום, כפי שלומד לפרנסתו בתשלום, כך לימוד זה הינו הפרנסה הרוחנית שלו, שידע נגינת כל טעם וטעם, שופר מהופך וקדמא, פזר גדול ורביע וכן על זה הדרך, וכך יתרגל, אמנם ההתחלה קשה אך לאחר שיתרגל לא יתקשה בכך.

לא יתכן שישאר עם הארץ ללא ידיעת טעמי המקרא, את שתיים מקרא ואחד תרגום צריך לקרוא בטעמי המקרא. ה' חנן את כל אחד בדעת, וביכולתו ללמוד בקלות."

בפתח הגליון

ברכה"ג שלום מאיר ואלק שלום"א

הלבוש וצבינו

בפרשתינו שנינו, שכאשר הסתלקו ענני הכבוד מעל עם ישראל, עם פטירת אהרן הכהן, חשבו העמלקים שניתנה רשות מן השמים להילחם בישראל. פחדו שמא יתפללו היהודים שימסרו בידיהם ותפילתם תיענה.

מה עשו? שינו לשונם ככנענים, כדי שיתפללו ישראל לבוראם לתת הכנענים בידם, והואיל והם עמלקים לא תתקבל תפילתם.

ראו ישראל לבושם כעמלקים ולשונם ככנענים, ולא ידעו על מי יתפללו. אמרו: נתפלל סתם. וזהו שנאמר: "אם נתון תתן את העם הזה בידי", ונענתה תפילתם. ובספר "שיח שרפי קודש" מובאת שאלתו הנפלאה של הגאון הקדוש בעל "החידושי הרי"ם" זצ"ל:

מדוע לא התחפשו ושינו גם לבושם יחד עם לשונם, ואז לא היו ישראל נבוכים, ולא היו מתפללים סתם, שסבורים שהם כנענים, ומתפללים על הכנענים – וא"כ לא היו נענים? ותיריך תירוץ נפלא ומרעיש. שאילו היו משנים גם את לשונם וגם את לבושם, ולו רק זמנית, כדי להוליך שולל בלבד, אזי היו הופכים באמת לכנענים.

ואם היו ישראל מתפללים על הכנענים שימסרו בידם, היתה תפילתם מועילה והיו נמסרים בידם!

מכאן יהיה לנו מושג מה עמוקה ומהותית פעולת שינוי הלשון והלבוש! סיפור בן זמננו מובא בספר "פאר ישראל".

מעשה בצעיר שהצטנן ברוחניות ופזל למחוזות אחרים. לא היה נעים לו לשנות אורחות חיים בין מכריו, והחליט לנסוע לחוץ לארץ, שם יוכל לנהוג ביתר חירות. בא לפני רבו, ה"בית ישראל" מגור זצ"ל, לקבל ברכת פרידה. קיבל, ונסע.

מיד לאחר הנסיעה הופיע בביתו שליח מטעם הרבי ושאל את אמו, האם נטל עימו את קפוטת השבת? תמהה לשאלה, חיפשה בארון, ומצאה את הקפוטה...

בערב שבת הראשון לשהותו של הבחור בחו"ל התדפק יהודי אלמוני על דלת אכסנייתו. ביקש לראותו, מסר לידו חבילה, אמר: "הרבי שלח זאת", והלך.

פתחה הבחור, ומצא בה את הקפוטה שהשאיר מאחוריו... הבין שעניי הרבי צופות עליו, ולא שינה שם את לבושו.

בהתייחדו בלבוש נשמר מחברה רעה, וסופו שהתעשת וחזר למוטב! עם ישראל, שמר על יחודיותו במצרים משום שלא שינה את לבושו, שפתו ושמותיו.

ולא שהיתה שם התבדלות מוחלטת. אלא היתה הידרדרות למ"ט שערי טומאה. אך השפה והלבוש היוו בלם. עצרו את הסחף, והפשירו את הגאולה.

ועלינו לדעת, שגם עלינו מופעלים לחצי חברה, וסביבנו יהום הסער. תרבות זרה מקיפה ומחלחלת, משפיעה ומדרדרת.

והפתרון אחד הוא: שמירה על לשונינו שתהיה לשון נקיה, עדינה, חפה מבטויים רחוביים וצורמים, והקפדה על הלבוש הצנוע. לבוש כהלכה לבני הישיבות, ולבוש ישיבתי לבני התורה, איצטלא דרבנן.

והדברים אמורים במיוחד לפני פרוס החופשה, "בין הזמנים" וטילויו. הסכנה רבה אז כפליים, והחובה מוכפלת שבעתיים, שלא לפרוק עול הלבוש וההתנהגות, הביטויים ואוצר המילים.

ואין צורך לפרט, רק לזכור וליישם. כדי שלא לשנות חלילה, וכדי שלא להשתנות. ואז תהיה יציאתנו מ"בין הזמנים" כביאתנו בשערינו!

מטמונים מהפרשה

הגיגים ומעשיות

"ויקחו אליך פרה אדמה תמימה" (יט, ב)

על פרשת פרה אדומה אמר שלמה המלך בחכמתו (קהלת ז'): "אמרת י אחכמה והיא רחוקה ממני!"

משל למה הדבר דומה? – אמר רבנו יוסף חיים, בעל ה"בן איש חי" – למלך אחד שמלך על מדינה, והיה לו אח שמלך על מדינה אחרת בארץ רחוקה. יום אחד שלח האח ממדינת הים לאחיו מכתב, ובו נאמר: אחי היקר, אני מתכבד לשלוח לך מתנה נפלאה!

יש לי כאן גיבור חיל שמפורסם בגבורתו בכל העולם ואף נלחם עם אריות ודובים ולא עמדו בפניו... ביום פלוני יגיע אליך לשרתך באמונה! שמח המלך מאד במתנת אחיו. בהגיע היום המיועד יצאו חשובי המלכות אל המזח לקבל את פני הגיבור ולהובילו בכבוד רב אל הארמון. בהגיעו אל הארמון נאספו שם כל שרי המלך והביטו בגיבור המופלא. בתוכם היה גם שומר ראשו של המלך שהיה מפורסם גם הוא לגיבור חיל ועז נפש, כאשר ראה את האורח קם ואמר: עמוד ונילחם! נראה מי משנינו ניצח! נתן המלך אישור והקרב החל.

עוד בטרם החל הקרב – כבר נגמר, שכן האורח הפיל את שומר ראשו של המלך אל הארץ כמו שמפילים כבשה...

מפני מה הזמנת אותי להלחם? שאל האורח את שומר ראשו של המלך – האם לא ידעת שאנצח אותך מיד?!

אכן כן – הודה שומר הראש – אלא שעשיתי כן מפני כבודך! וזאת משום שאני שמעתי על גבורתך, אולם יש אנשים שלא שמעו והם עלולים לטעות ולחשוב שאינך חזק ממני, על כן הוכחתי לעין כל את גבורתך המופלאה!

כן הוא גם הנמשל – אמר ה"בן איש חי" – שלמה המלך ידע כי את טעם מצוות פרה אדומה השיג משה רבנו, ולא איש זולתו יכול להשיג ולהבין. וכדי לפרסם את מעלתו של משה רבנו, ניסה שלמה המלך לחקור בטעמה של פרה אדומה, אף שידע שלא ירד לעומק טעמה של מצוה חשובה זו. ומתוך ששלמה המלך, "החכם מכל אדם", לא ירד לעומק טעמה, יבין כל אחד את מעלתו של משה רבנו עליו השלום!

"זאת התורה אדם כי ימות באהל" (יט, יד)

בטרם ייסד את ישיבתו המפורסמת "ישיבת חכמי לובלין", סובב הגאון רבי מאיר שפירא, בבתי נדיבים כדי לאסוף כסף להקמת הישיבה. רבי – שאל נדיב אחד – כתוב בתורה "אדם כי ימות באהל", ואנו לומדים מכך שאדם צריך להמית עצמו באהלה של תורה, ואילו אתה מתקין לבחורים חדרים נאים, מטבח, מיטות נוחות...?

אם כן – השיב רבי מאיר – דוקא מפני כך אני מתקין להם כל זאת, כי אילו לא יהיו להם תנאים מתאימים הם ימיתו עצמם על פת לחם או על שמיכה וכרית, ואילו, כאשר אני דואג לכל צרכיהם, לא נותר להם אלא להמית עצמם באהלה של תורה!

עולים במעלות

הגות, מחשבה ומוסר

אדם כי ימות באהל...

החיים של כל בני האדם באשר הם, הינם מסכת ארוכה ומפותלת של צמתים, הסתעפויות, קשיים, בעיות והתמודדויות, לצד הישגים והצלחות. כל אדם שואף לשפר את חייו, להשיל מעליו חלק מהקשיים עמם הוא מתמודד, לחיות חיים מאושרים נטולי לחץ. מבוקר עד ליל אנשים עסוקים בשיפור תנאי חייהם, רצים מקורס לקורס ומעסקנים ליועצים שונים, בחיפוש אחר מי שיעניק להם מעט שלוה, יוציא אותם מהדאגות, יקל מעליהם את משא החיים ויאפשר להם קצת אושר.

ואין זה משנה כלל אם מדובר בהתמודדויות רוחניות או גשמיות. כולנו מתמודדים עם קשיים רוחניים – היצר המתגבר עלינו ואורב לנו בכל פינה, מציב בפנינו נסיונות וקשיים. לצד זאת, כולנו שואפים לנחת יהודית מזוקקת, וגם בגיזרה זו אנו משקיעים לא מעט כוחות, ולא תמיד התוצאות הן כפי שייחלנו. ושלא לדבר על צרות בריאותיות וכלכליות, בעיות הזקוקות לפתרון, מצוקות 'שגרתיות' כאלה ש'לוקחות' לנו את כל הראש, ואנו מחפשים מוצא מהן.

האם יש כלי שבכוחו לפתור את כל אלה? האם יש משהו שנוכל לעשות שיקל עלינו באמת? האם יש דרך, שאם צועדים בה, משתמשים בה, פועלים לפיה, נקשרים אליה – בכוחה לשנות את המצב לחלוטין, להוציא אותנו מכל המצוקות והבעיות, ולהוביל אותנו לחיים מאושרים ושמחים, עליזים וטובים, בכל התחומים ממש?!

התשובה היא שכן, והדרך הזו היא טובה, נעימה, מתוקה מדבש, אהובה עד אין קץ, משמחת לבבות ופותרת בעיות. מתנה טובה העניק לנו הבורא יתברך, קוראים לה התורה הקדושה. מרגלית יקרה שמכילה הוראות, חוקים, מצוות והנחיות, שכלל שעוסקים בה, מתחברים אליה, ונקשרים אליה – היא פותחת תחושות חדשות לחיים, מאירה את השגרה באור חדש ובוהק, משמחת את הלב ומעניקה אושר נפלא, ובנוסף – היא גם פותרת בעיות רבות בחיים!

רוצים לדעת עד כמה? הסכיתו ושמעו את דבריו של התנא האלוף, רבי חנינא סגן הכהנים, אשר מגלה: 'כל הנותן דברי תורה על לבו, מבטלין ממנו הרהורי חרב, הרהורי רעב, הרהורי שטות ועבירה, יצר הרע, איש רע, דברים בטלים, עול בשר ודם!' – לקרוא ולא להאמין: רשימה כה ארוכה של בעיות שכולנו מתמודדים עימן: בעיות בריאות ובעיות כלכלה, יצר הרע ואנשים, שכנים או חברים רעים, צרות ובעיות מכל הסוגים – וכולם מתבטלים בבת אחת, בפעולה אחת!

כיצד? כי יהודי נתן דברי תורה על לבו. הניח את התורה על לוח לבו, מיקם את התורה במרכז חייו. כשיהודי מתחבר לתורה, מקשר את עצמו אליה, מתרפק עליה באהבה, נקשר אליה בכל נימי גופו ונפשו – התורה פותרת לו את הבעיות, מיישרת את דרכו, מנעימה את חייו, פותרת את מצוקותיו, מאפשרת לו חיי אושר, שמחה ושלוה!

ביני לבני

הרה"ג פנחס ברייער שליט"א מח"ס "לגדל" על חינוך ילדים

לליצנות כוח

הרסני

הבעש"ט על הפסוק 'במושב לצים לא ישב' – אומר, שבמקום בו ישבו לצים נשאר רושם במקום גם לאחר שהליצנים עזבו ושם אסור לשבת. 'לא ישב', הכוח הוא הרסני ומדבק. המקום פשוט סופג את הקרירות והשליילי. בכל הדורות כל אלו שהרסו את כרם ה' לא באו אף פעם עם טענות והוכחות לא היו עליהם תשובות, הם בדרך כלל השתמשו בליצנות והרבה ליצנות ובה קיררו אנשים נשים וטף מאמונה ויראה.

במציאות חיים שלנו העולם מלא וספוג בלצים וליצנות, מספיק רגע היסח הדעת רגע של היחשפות למכשירים אסורים רגע של ישיבה בקרבת אנשים ריקים בכדי לספוג מנת קור היכול להרוס ולחסל כל חלקה טובה. אנחנו מוצפים דרך כל מיני אמצעי תקשורת בכל כך הרבה ליצנות וקרירות בכל הנוגע לאמונת חכמים, יש הנאה מסוימת לשמוע ניתוח ציני או איזה בדיחה על חשבון קהילה או ח"ו אישיות תורנית, זה לפעמים מצחיק, אבל עלינו לזכור שכל שיחה

כזאת מכניסה זרעי ליצנות הרסניים המחוללים בהמשך נזק בלתי הפיך לנפש. ובעניין זה אין הבדלי גיל ומעמד 'אל תאמין בעצמך עד יום מותך'. אבל ללא ספק שכלל שהיחשפות לליצנות הוא בגיל צעיר יותר כשעוד אין מסננים הסכנה עצומה הרבה יותר, עלינו להיות זהירים מאד בכל מה שמגיע לאוזני הרכות של ילדינו, לפעמים מחוסר מודעות אנחנו מרשים לעצמינו לדבר בצורה משוחררת יותר ואנו שוכחים שילדינו קולטים את דברים כמו שהם והם מפרשים כל דבר כפשוטו ממש, וזה כבר ממש מסוכן!

לפעמים ההורים לא התכוונו הם לא חשבו שבאמת הרב הזה הוא.... הם רק רצו לומר ש... אבל הילד אינו מבין קודים הוא קולט את מה שהוא שומע ללא פירושים. אנחנו כל כך מקפידים על כל מה שילדינו מכניסים לפה, הכשר מפוקפק לא יכנס הביתה, אנחנו גם לא נטיל במקומות בו ח"ו יראו ילדינו דברים שאינם לפי רוח התורה, בנוסף לכל זה אנחנו חייבים להיות ערניים למה הם נחשפים בתוככי המתנה מה הם שומעים אחרי מעריב את מי הם מוצטים, נקפיד על עצמו נתרחק מליצנים אפילו אלו הלבושים באצטלה דרבנן המדברים רק נגד מי שמצווה לדבר עליו ונשתדל לא להיות מעדת קרח.